

กระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในการทำเครื่องเบญจรงค์ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

Process of Knowledge Transfer of Wisdom of elderly to conducting Benjarong wares to add value of
Creative Economy : Krathumbaen District, Samut Sakhon Province

มาริษา นาติมาก* และธีระวัฒน์ จันทิก

สาขาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เครื่องเบญจรงค์ไทย ปัจจุบัน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดสมุทรสาครในประเด็น กระบวนการผลิต รูปแบบของผลิตภัณฑ์ ลวดลาย การใช้สี รวมทั้งการจัดการ การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่บุคคลรุ่นหลังในยุคปัจจุบัน และเสนอแนะ การพัฒนากลยุทธ์ตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ กรณีศึกษา หมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไก่ดี โดยศึกษาจากแหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ในแหล่งผลิตสำคัญในเขตจังหวัดสมุทรสาคร แหล่งผลิตที่หมู่บ้านดอนไก่ดี ผลการศึกษาพบว่า แหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยในปัจจุบันกลุ่ม หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งห้ากลุ่มในเขตจังหวัดสมุทรสาครมีกระบวนการผลิต ในลักษณะการเพิ่มมูลค่าในเครื่องปั้นดินเผาหรืองานเซรามิกที่ผ่านการเผาเคลือบ เป็นสีขาวมาแล้ว ส่วนใหญ่จะสั่งซื้อของขาวหรือเซรามิกเคลือบขาวจากโรงงานมา เป็นวัสดุขั้นต้นแล้วเขียนลวดลายเบญจรงค์โดยช่าง การใช้สีจะใช้สีต่างๆ ควบคู่กับน้ำทองเป็นหลัก กรณีที่ใช้สีหลายสีจะพบในการเขียนลายประเพณี ลายดอกไม้ และลายภาพจิตรกรรมไทย ทั้งนี้การใช้สีจะแตกต่างกันไปตามรสนิยมของช่างเขียนลายแต่ละคน

ในด้านการจัดการ ทุกแหล่งผลิตจะเป็นการรวมกลุ่มของผู้ผลิตในชุมชน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่มคนใดคนหนึ่งมาเป็นผู้นำกลุ่ม ช่างที่ทำเครื่องเบญจรงค์ในแหล่งที่ศึกษาส่วนมากเป็นคนในชุมชน การสร้างช่างใหม่และการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์เป็นการถ่ายทอดในแบบการมุ่งฝึกช่างฝีมือ ที่ฝึกหัดทีละขั้นตามลำดับ ช่างรุ่นเก่าเป็นผู้ฝึกหัดโดยให้ผู้เรียนกระทำตามแบบ การพัฒนากลยุทธ์ตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ พบว่า พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย และควรมีการจัดทำ โฆษณาเว็บไซต์กับกลุ่มทัวร์นักท่องเที่ยวไทย และ ชาวต่างชาติ เพื่อขยายฐานลูกค้าและเพิ่มกำลังการซื้อ จัดพิพิธภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ ส่งเสริมภาพลักษณ์และคงรักษา เอกลักษณ์เครื่องเบญจรงค์ ในหมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไก่ดี จังหวัดสมุทรสาครต่อไป

คำสำคัญ: เครื่องเบญจรงค์ไทยปัจจุบัน; รูปแบบ; ลวดลาย; การใช้สี; การจัดการ; การสร้างช่างใหม่;การพัฒนากลยุทธ์ผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์

Abstract

The purpose of this research was to analysis the Thai OTOP Benjarong wares in Samutsakorn province on the form, pattern, color, the production process as well as the marketing management and the training process and to guide for market strategy development of Benjarong products. The study groups were in the main areas which produce Benjarong wares in Samutsakorn province Tambon Donkaidee. The study revealed that Benjarong craft groups used the over glaze painting process to add value to the plain white ceramics. Most of them ordered the plain white ceramics from the ceramic factories. For the use of color, the Benjarong craftsmen in these study areas they always used the metallic gold with various colors not only the complimentary colors but the harmony colors and the

monochrome. The colors used may start from one and add up to ten colors, it depended upon the patterns and the Benjarong craftsmen's individual artistry and taste. In terms of management, each craft center was a cluster of the craft families. A leader was selected by the groups. The training process at these Benjarong craft centers were similar it was the craftsman training method rather than the art teaching method, which was based on step by step actual practice, trained by the elder Benjarong craftsman in those craft centers. Regarding to market strategy development of benjarong products, variety of products. It should advertise in Thai tourist group and for foreigners to enlarge its customer base to increase the sales. have a museum and increase the image. It should also uniqueness on benjarong Village Tambon Don Kaidee, Krathumban District, Samutsakorn Province continually.

Keywords: Contemporary Benjarong; Types; Pattern; Color; Management; Training; market strategy development of benjarong product

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน

1. บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยงานปั้นเครื่องเบญจรงค์ด้วยฝีมือถือว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าและเป็นการบ่งบอกถึงวัฒนธรรมอันโดดเด่นของไทยจากในอดีตตลอดจนมาถึงปัจจุบัน แต่ด้วยสภาพสังคมในยุคปัจจุบันนี้ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากเดิมในอดีตค่านิยมในการใช้ชีวิตที่มีเพิ่มมากขึ้นตลอดจนการพัฒนาก้าวเข้าสู่สังคมเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในหลากหลายด้านหลากหลายมุมมองด้วยเช่นกัน (เบญจวรรณ บวรกุลภา, 2555) จากสภาวะสังคมดังกล่าวในช่วงต้นที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดนิ่งสิ่งหนึ่งซึ่งอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปทีละเล็กทีละน้อยโดยที่เราไม่ได้ทันสังเกต นั่นก็คือคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยต่อสังคมคนรุ่นใหม่ทีมนวันก็ยิ่งจะเลือนหายน้อยลงไปทุกที งานหัตถกรรมเครื่องปั้นเบญจรงค์ซึ่งเป็น งานศิลปหัตถกรรมที่มีมาอยู่อย่างช้านานอยู่คู่กับสังคมชั้นสูงในไทยตั้งแต่สมัยโบราณในสังคมไทยในอดีตจนเกิดเป็นงานฝีมือที่มีมูลค่าจนถึงในปัจจุบัน (จรรยา โกมุทรัตนานนท์, 2559)

ถึงแม้ว่าโลกเราจะเคลื่อนตัวหมุนไป วัฒนธรรมทั่วทุกมุมโลกถูกผสมกลมกลืนจนเป็นสากล แต่เอกลักษณ์ และความงดงามของวิถีชีวิตไทยนั้นยังคงซึบซาบอยู่ โดยสะท้อนออกมาหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นงานศิลปะชั้นสูงหลากหลายแขนง หรืองานฝีมือพื้นบ้าน หนึ่งในชิ้นงานที่สะท้อนเอกลักษณ์ไทยได้ดีที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ เครื่องเบญจรงค์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องสวยงามและมีเอกลักษณ์อันโดดเด่นของลวดลายที่เสนอเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นไทยได้อย่างประณีตสวยงามและทรงคุณค่าน่าสะสมและถือว่าเป็นมรดกของประเทศชาติที่น่าหวงแหนและอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่บ้านคู่เมืองเราตลอดไป (ภุชงค์ จันทวิษ, 2542) เอกลักษณ์อันโดดเด่นของลวดลายที่ปรากฏอยู่บนเครื่องเบญจรงค์ของที่นี่ กลายมาเป็นจุดดึงดูดที่น่าประทับใจต่อผู้คนที่พบเห็น เพราะนำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตไทยฝากไว้บนเครื่องเบญจรงค์เป็นเอกลักษณ์ไม่ซ้ำใครและไม่มีใครเหมือนผ่านฝีมืองานช่างที่ถ่ายทอดกันมานานนับสิบปีจากช่างฝีมือในบ้านดอนไก่อีที่ถ่ายทอดวิชาความรู้สู่รุ่นลูกรุ่นหลาน ทำให้เคล็ดลับอันล้ำค่าชั้นครูไม่เคยหายไปจากชุมชนแห่งนี้ (อุไร แดงเอี่ยม, 2554)

เพื่อเสริมสร้างอาชีพของผู้สูงอายุในชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน โดยจากแหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์และแนวทางหนึ่งที่กลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อีได้เป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญแก่ ชุมชน ก็คือ การยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุให้ดีขึ้นด้วย (ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม, 2555) กระบวนการผลิตเบญจรงค์ ล้วนต้องใช้ช่างฝีมือ โดยก็คือส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุเพราะมีความชำนาญเชี่ยวชาญในการทำ และต้องถ่ายทอดความรู้การทำให้แก่บุคคลรุ่นหลังเพื่อถ่ายทอดต่อไปซึ่งก็คือลูกหลานเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้ พัฒนาฝีมือ เพิ่มพูน ทักษะและเป็นแรงงานฝีมือ ทั้งการเรียนรู้ รูปแบบลวดลายที่สืบสานต่อเนื่องมาจากอดีตรวมถึง

พัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ ลวดลาย ตามวิถีชีวิต คุณภาพมีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม (ประชา สุวารินทร์, 2554) การดำเนินการตลาดในปัจจุบันให้สอดคล้องกับปรัชญาชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อให้สอดคล้องกับ “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative City) เป็นการนำความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาเมือง หรือชุมชน จากรากฐานของต้นทุนทางภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาภายในท้องถิ่น ชุมชนของแต่ละจังหวัด จนก่อให้เกิด เอกลักษณ์ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจเพื่อเกื้อกูล สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจส่งผลให้เมืองหรือชุมชนมีสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน (สุธา วัลย์, 2551)

โดยเป็นหนึ่งในโครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและท่องเที่ยว อย่างบูรณาการเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการบริโภคและการลงทุนรวมถึงให้สามารถเพิ่มรายได้ แก่ประชาชนของประเทศ และสร้างความ แข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และการค้าให้กับประเทศ (สุทธิชัย ปัญญาโรจน์, 2556) ได้ เป็นเรื่องที่คนในจังหวัดสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตัวเองได้เพียงแต่ให้มีแรงบันดาลใจมีแรงผลักดันของชุมชนในการที่จะหยิบของ ดีๆขึ้นมาประชาสัมพันธ์จังหวัดของตัวเองและเพิ่มมูลค่าให้จังหวัดของตัวเองได้การสร้างประโยชน์จากสิ่งฐานรากทาง วัฒนธรรมของตน เพื่อนำพาความแข็งแกร่งมาสู่ชุมชนของตนในทุกๆด้าน (ปัจฉิมา ธนสันติ, 2558)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาวิเคราะห์เครื่องเบญจรงค์ของ ไทยในปัจจุบัน ว่ามีสถานภาพเช่นไร โดยมุ่งศึกษากลุ่มผลิตเครื่องเบญจรงค์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงความเหมือนและความแตกต่างของเครื่องเบญจรงค์ตลอดจนกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาเชิงช่าง ต่อช่างรุ่นหลังอีกทั้งผลของการศึกษาอาจจะยังประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจเครื่องเบญจรงค์ ผลของการศึกษายังสะท้อนถึงการ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติว่ามีได้มีเพียงคุณค่าในทางเศรษฐกิจแต่ทว่ายังคงมีคุณค่าในด้านของความรู้สึก ของคนไทยเพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นไทยเพื่อไม่ให้สูญสิ้นหมดไปตามยุคสมัยแต่ยังส่งต่อถึงคนรุ่นใหม่ในสมัยยุคปัจจุบันและ เพื่อตระหนักถึงศิลปะซึ่งเครื่องบอกตัวตนของคนไทยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในการทำเครื่องเบญจรงค์ อ.กระทุ้มแบน จ.สมุทรสาคร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงกระบวนการผลิตเครื่องเบญจรงค์กระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในการทำเครื่อง เบญจรงค์ อ.กระทุ้มแบน จ.สมุทรสาคร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเรื่องเครื่องเบญจรงค์ไทยในปัจจุบัน กรณีศึกษาเครื่องเบญจรงค์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ไว้ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ คือ ผู้ประกอบการเครื่องปั้นเบญจรงค์ ผู้นำชุมชน และสมาชิก ในชุมชน จำนวน 11 คน ได้แก่ ประธานหมู่บ้านเบญจรงค์ คุณอุไร แดงเอี่ยม

นาย สักวาฬย์ แซ่ลิ้ม ช่างปั้น

นาย เพิ่มพูน อยู่ดี ช่างปั้น

นาง ทองอ่อน อยู่ดี ฝ่ายวาดลายคราม

นาย วีรพัฒน์ อริยะเอกดำรง ช่างอบดิน
นาง แสงระวี บุญยศศักดิ์ ฝ่ายออกแบบลาย
นาง เบญจา เบญจมาศ ฝ่ายวาดลายคราม
นาง เมธา ม่วงถาวร ฝ่ายวาดเครื่องเบญจรงค์
นาง วนิตา ดอนเมือง ฝ่ายคัดเลือกวัตถุดิบและตรวจสอบ
นาง กางจัญญา ซาดารา ฝ่ายออกแบบลาย
นาง บุญवास ลิมบุญ ฝ่ายวาดลายเครื่องเบญจรงค์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

เรียนรู้วิถีกระบวนการผลิตเครื่องเบญจรงค์และการเรียนรู้การใช้สีในการผลิตเครื่องเบญจรงค์การเลือกใช้ลวดลายรูปแบบและการจัดการของผู้นำหมู่บ้านให้ส่งเสริมในการพัฒนาอาชีพของผู้สูงอายุให้มีรายได้แก่ตนเองร่วมกับการพัฒนาชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยใช้ภูมิปัญญาของชาวบ้านโดยทำตามเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้เข้ามาทำการสนับสนุนและการถ่ายทอดความรู้จากผู้สูงอายุสู่บุคคลรุ่นหลังในยุคปัจจุบัน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาทำการวิจัยและลงไปสำรวจพื้นที่ซึ่งนำมาเป็นข้อมูล คือ บ้านดอนไถ่ หมู่ที่ 1 ตำบลดอนไถ่ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย 3 เดือน (กุมภาพันธ์-เมษายน 2560)

วิธีการดำเนินงาน

ในการศึกษาเรื่อง “กระบวนการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาการทำเครื่องเบญจรงค์ อ.กะทู้ม่วน จ.สมุทรสาคร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์” ในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาตามแนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชิงลึก ครอบคลุม และเหมาะสมกับการวิเคราะห์ โดยมีการศึกษารายละเอียดและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. เครื่องมือใช้ในการวิจัย
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการศึกษา

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วน ชัดเจน ในการวิเคราะห์ จึงได้วางแผนแนวทางการศึกษาและเก็บข้อมูลรวบรวม ดังนี้

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

จากการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมที่เป็นแนวคิดทฤษฎี เอกสารสิ่งพิมพ์ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและแนวทางแห่งความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายทางสังคมของผู้ประกอบการเบญจรงค์ บ้านดอนไถ่

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

จากที่เราได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างกลุ่มสังคมเครือข่ายเพื่อศึกษาปัจจัยทำให้เกิดการมีส่วนร่วมกันภายใน

กลุ่ม และข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของผู้ประกอบการเบญจรงค์ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2. เครื่องมือใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบการตั้งคำถามตามแนวของข้อมูลของการประกอบกิจการ รวมถึงตัวของพนักงานด้วย การสัมภาษณ์ใช้ร่วมกับอุปกรณ์เครื่องอัดเสียงพร้อมกับการจดบันทึกข้อมูลหลักที่สำคัญและตัวผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมเชิงลึกในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้คำตอบแบบเปิดกว้าง ไม่จำกัดคำตอบเพื่อเปิดโอกาสผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเยอะมีความเป็นจริงมากที่สุด(สุภางค์ จันทวานิช, 2553)และผู้ให้ข้อมูลจากผู้ประกอบการ ประธานหมู่บ้าน

3.2) การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาจากเอกสาร และสังเกตการณ์ทำงานของผู้ประกอบการเบญจรงค์บ้านดอนไถ่ดี ตลอดจนข้อมูลบนเว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้องในการสืบค้นข้อมูล

4. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) (Denzin, 1978,P.390)

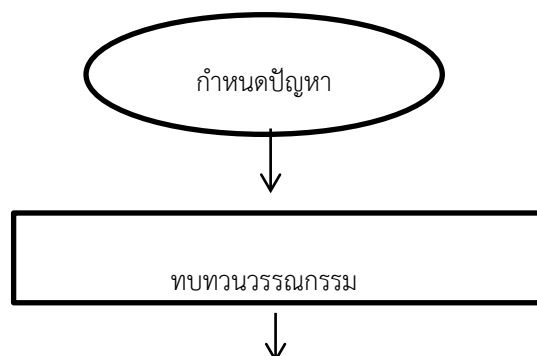
4.1 ด้านข้อมูล (Data Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ นั้นมี ความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

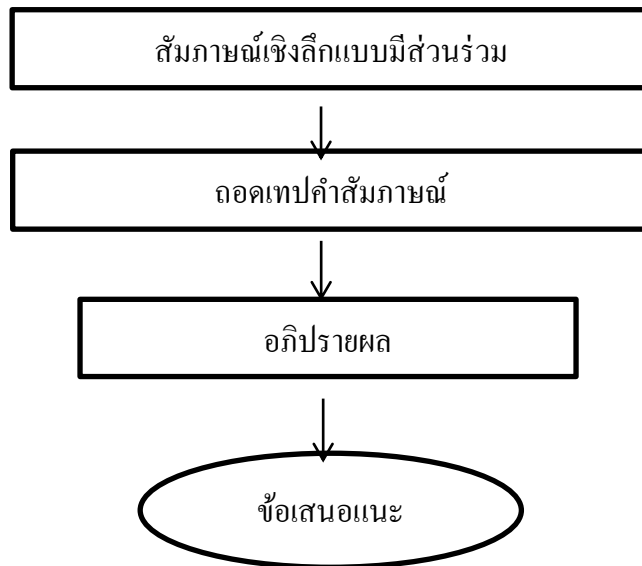
4.2 ด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล ต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลถูกค่าพบว่าข้อค้นพบที่ได้มามี ความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

4.3 ด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลาย แล้วข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าผู้วิจัยพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ก็ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลแบบการเทียบเคียง รูปแบบ (Pattern Matching) เป็นการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลในการวิจัยนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (Theory) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามแนวทางของไมล์ และฮูเบอร์แมน (Miles & Huberman, 1994,P.10-11) ที่ได้เสนอถึงขั้นตอนการจัดการข้อมูลเชิงคุณภาพในวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียด3ขั้นตอน การลดข้อมูล (Data reduction) การจัดรูปข้อมูล (Data display) และ การร่างข้อสรุปและการยืนยัน (conclusion drawing and verification) (Yin, 2003,P.9)

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการเครื่องเบญจรงค์ไทยในปัจจุบันของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่เป็นแหล่งสำคัญในเขตจังหวัดสมุทรสาครพบว่า กระบวนการผลิต แหล่งผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยปัจจุบันที่เป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดสมุทรสาคร

แบบบันทึกจากการสัมภาษณ์

“ร้านของเรามีกระบวนการผลิตในลักษณะการเพิ่มมูลค่าให้เครื่องปั้นดินเผาหรืองานเซรามิกที่ผ่านการเผาเคลือบเป็นสีขาวจากลายครามธรรมดาด้วยการเพิ่มมูลค่ามากกว่าที่จะเป็นกระบวนการผลิตที่สมบูรณ์ทั้งวงจร ส่วนใหญ่จะสั่งซื้อของหรือดินและน้ำเคลือบจากโรงงาน **compound clay** เป็นวัสดุขั้นต้น แล้วกระบวนการปั้นดิน การเผาดินต่างๆ และการเขียนลายต่างๆเป็นการทำด้วยงานหัตถกรรมฝีมือจากคนในชุมชนกันเองเป็นการเพิ่มรายได้จากงานหัตถกรรมจากผู้สูงอายุเพื่อถ่ายทอดให้ลูกหลานได้สืบสานต่อไว้เลี้ยงชีพ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ คุณ อูโร แดงเอี่ยม หัวหน้ากลุ่มหมู่บ้านเบญจรงค์)

“ทั้งนี้แต่ละกลุ่มอาจมีเทคนิคเฉพาะตามประสบการณ์และความชำนาญของตนด้วย” (ผู้ให้สัมภาษณ์ นาย สัจฉลย์ แซ่ลิ้ม ช่างปั้น) และการถ่ายทอดองค์ความรู้และการสร้างช่างใหม่ ที่ศึกษาส่วนมากเป็นคนในชุมชนญาติพี่น้อง คนในครอบครัว พื้นฐานการศึกษาไม่ได้ผ่านการศึกษาในระบบโรงเรียนสูงมากนัก และส่วนมากจะเป็นผู้สูงวัย ในระหว่างช่วงอายุ 60-80 ปี จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ การทำงานของแรงงานในชุมชนจะเป็นชายร้อยละ 50 ผู้หญิงร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน และจึงค่อยๆถ่ายทอดสู่รุ่นลูกหลานตามช่วงเวลาและอายุ

“ในปัจจุบันได้มีการเปิดการเรียนรู้อุปกรณ์การศึกษาเพื่อให้คนนอกได้เข้ามาเรียนรู้กระบวนการทำและยังสร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชนโดยการเปิด Homestay ให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สนใจ โดยคิดราคา 400 บาทต่อ 1 ท่าน ในการเรียนรู้” (ผู้ให้สัมภาษณ์ นาง เมธา ม่วงถาวร ฝ่ายवादเครื่องเบญจรงค์) เพื่อกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เท่าที่เป็นอยู่ยังคงเป็นกระบวนการสอนแบบฝึกทักษะ เป็นการสอนแบบให้ทำตามแบบครู หรือช่างรุ่นก่อนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกัน ด้านกลยุทธ์ทางการตลาดผู้ประกอบการเครื่องปั้นเบญจรงค์ใช้ส่วนประสมทางการตลาด 5M's และ 2P's ในการดำเนินการทางด้านของ Man (บุคลากร)

“พนักงานจะเป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นบุคคลในชุมชนที่อาศัยอยู่จนแล้วจึงมีการนำงานหัตถกรรมเข้ามาทำให้มีเครือข่ายกันต่อกัน การที่ปั่นดิน จากร้านสังวาลย์ เซรามิก แล้วจึงนำมาส่งที่ร้าน อุไร ในการตกแต่งลวดลาย ” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง เบญจา เบญจมาศ ฝ่ายวาดลายคราม)

ส่วนมากจะเป็นผู้ชายในการปั่นเครื่องดินเผา และ ผู้หญิงจะเป็นการวาดลายบนเครื่องปั้นดินเผา Money (เงินทุน)

“ต้นทุนของการซื้อของจากโรงงาน อย่างเช่น สี สี 1 ขวด มีราคาสูงถึงหมื่นบาท โดยเฉพาะสีทอง ที่ต้องนำเข้าจากเยอรมัน เพราะเป็นสีที่พิเศษ สีเงิน จากอิตาลี นอกจากนั้นยังมีสีที่ต้องนำเข้าจาก จีน, ญี่ปุ่น เป็นต้น หรือ ดิน ที่ต้องซื้อจากโรงงานเช่นเดียวกัน เพราะดินต้องแยกดินให้เป็นดินพิเศษที่ใช้ในการปั่นโดยเฉพาะ และ น้ำเคลือบ ” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง วนิดา ตอนเมือง ฝ่ายคัดเลือกวัตถุดิบและตรวจสอบ) เป็นต้น Management (การจัดการ) หัวหน้าที่บ้านแต่กลุ่มจะมีฝ่ายการเงิน จะใช้การจด รายรับ รายจ่าย ค่าใช้จ่ายในการซื้อของ กำไร ต่างๆ จะมีการแบ่งกันจด ของคนที่ต้องรับผิดชอบดูแล และมีฝ่ายขายช่องทางออนไลน์ช่วยเพิ่มมูลค่าช่องทางในการซื้อให้มากยิ่งขึ้น

“การที่รัฐบาลเข้ามาช่วยสนับสนุนแต่ละบ้านในชุมชนให้ส่งออกไปสู่ตลาดโลกแล้วด้วย ทำให้เปิดช่องทางได้มากยิ่งขึ้น” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาย เพิ่มพูน อยู่ดี ช่างปั้น) Machine (เครื่องจักร) “มีการใช้เตาเผาในการเผาดินในความร้อน 800 องศา เพื่อให้ดินแข็งเป็นเซรามิกตามรูปแบบทรงต่างๆ ” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาย วิรพัฒน์ อริยะเอกดำรง ช่างอบดิน) Material (วัตถุดิบ) ดิน สี น้ำเคลือบ ดินซื้อมาจากโรงงานต่างๆ มาจากหลายพื้นที่เพราะแร่ธาตุของดินที่ต่างกันไปทำให้แบบของดินไม่เท่ากัน สี ซื้อจากโรงงานจะเป็นสีน้ำ แต่ถ้าหากสั่งซื้อสีโดยเฉพาะจากต่างประเทศอย่างเช่นสีทองเป็นต้น จะเป็นผง และ น้ำเคลือบ ซื้อมาจากแหล่งวัตถุดิบเดียวกันกับดิน ด้านการส่งเสริมตลาด Product (ผลิตภัณฑ์)

“การพัฒนาทางด้านทางผลิตภัณฑ์ มีลักษณะที่โดดเด่นและแสดงถึงความเป็นไทย ในการวาดลวดลายบ่งบอกถึงความ เป็นไทยในราชสมัยตามยุคต่างๆ งานมือที่มีความประณีต ทำให้มีมูลค่าทางจิตใจที่สูง ” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง แสงระวี บุญยศศักดิ์ ฝ่ายออกแบบลาย) และการใช้สีที่พิเศษนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อให้ได้สีที่สวยงามโดยเฉพาะ

“ผลงานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ให้พัฒนารูปลักษณะอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับความต้องการของคนรุ่นใหม่ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยิ่งขึ้นไปอีกทั้งยังมีความเหมาะสมกับการเป็นของฝากของขวัญของที่ระลึกตามพฤติกรรมการตลาดใจซื้อผลิตภัณฑ์” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง กางญจนา ชาดารา ฝ่ายออกแบบลาย) หรือใช้ได้ ในโอกาสตามวันสำคัญต่างๆ วันปีใหม่ งานแต่ง งานบวช เป็นการใช้ตกแต่งงานให้ดูดีมีรสนิยมในการเลือกใช้และยังบ่งบอกถึงความ เป็นไทยอีกด้วย Price (ราคา)

“ราคาของรูปแบบผลิตภัณฑ์ของแต่ละรูปทรงจะแตกต่างกันออกไป ตามความยากง่ายของการปั้นหรือการใช้ วัตถุดิบที่มีราคาแพง” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง ทองอ่อน อยู่ดี ฝ่ายวาดลายคราม) ลายโบราณที่มีราคาเพียงกว่าลายสมัยใหม่ เพราะวาดลวดลายยากและอยู่มานานเป็นของสะสมมาเรื่อยๆ อาจจะมีความสูงถึงล้านบาทต่อหนึ่งชุด ลายสมัยใหม่จะมีราคา ที่ถูกกว่าบางชิ้น

“การออกแบบลายวาดตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของลูกค้า หรือแฟชั่นที่เปลี่ยนไปแต่ละปี ” (ผู้ให้คำสัมภาษณ์ นาง บุญวาศ ลิ้มบุญ ฝ่ายวาดลายเครื่องเบญจรงค์) อาจจะมีปีนี้ สีม่วงมาแรง จะเน้นผลิตสีม่วงมากกว่า และสามารถตั้งราคาสูงได้พอสมควร เพราะความต้องการของลูกค้าสูงต่อความต้องการสีม่วง จึงมีการผลิตลวดลายที่ออกมาตาม แบบที่ลูกค้าต้องการ

สรุปและอภิปรายผล

ผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ไทยในปัจจุบันกลุ่มที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์นับเป็นงานหัตถกรรม หนึ่งที่มีพลังในการสร้างพลวัตและกระแสเคลื่อนไหวในชุมชนได้อย่างมาก และอย่างยิ่งโดยเฉพาะเป็นการสร้างรายได้ให้กับ ผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชนที่มีภูมิปัญญาที่ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษส่งทอดสืบกันมา ระดับความต้องการของสินค้าเป็นที่นิยม

กับคนเป็นกลุ่มๆ ทั้งเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ที่สำคัญก็คือเครื่องเบญจรงค์นับเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทงานหัตถกรรมทำด้วยมือที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของไทย หากภาครัฐและองค์กร ชุมชนที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจที่จะช่วยพัฒนาเพื่อผลที่ยั่งยืนก็เชื่อว่าจะจะเป็นผลิตภัณฑ์ไทยที่ใช้ความเป็นไทยเพื่อเอกลักษณ์ของสินค้าเพื่อส่งเสริมความเป็นไทยออกสู่สากล ร้านอุไร แดงเอี่ยม พนักงานส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุชวชนใหญ่ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นครูในการสอนและถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยวและลูกหลานของชุมชนของตนเอง แรงงานจะมีทั้งชายและหญิงจะเป็นช่างรุ่นใหม่โดยแบ่งได้ตามอายุ จะมีอายุตั้งแต่ 30 ถึง 50 ปี โดยแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญและความถนัดของแต่ละบุคคล มีทั้งฝ่ายปั้น ฝายวาดลายคราม ฝายวาดเครื่องเบญจรงค์

การผลิตเครื่องเบญจรงค์ที่ร้านจำเป็นต้องซื้อดินโดยเฉพาะกับโรงงาน น้ำเคลือบ และสี การเลือกซื้อดินดำ ดินขาว และดินโปน (ดินผสมกรวดกึ่งตัว) เพราะดินมีแร่ธาตุที่ไม่เหมือนกันในแต่ละพื้นที่ ดินจำเป็นต้องปรุงและผสมเนื้อของดิน จึงจำเป็นต้องซื้อจากโรงงาน การใช้สีที่พิเศษ ในที่ไทยยังไม่มีขายเพื่อให้ได้งานที่สวยงามแบบไม่มีที่ติมากที่สุดโดยเฉพาะการส่งออกไปขายที่ต่างประเทศ เพราะสินค้านี้มีมูลค่าที่สูง ทางร้านจึงจำเป็นต้องใช้สีที่มีคุณภาพ การซื้อในราคาที่แพงกว่าที่มีการค้าขายด้วยกันมานานอาจจะได้ราคาที่ถูกลงกว่าการที่จะเปลี่ยนไปซื้อจากผู้ขายรายอื่นด้วยทำให้ประหยัดงบประมาณการผลิตได้ส่วนหนึ่ง หัวหน้าของกลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีการจดบันทึกรายรับรายจ่ายของการซื้อ การขาย กำไร ขาดทุน และคอยดูยอดรวมในทุกๆเดือน แต่นั่นก็ยังไม่สามารถให้คำตอบได้ถูกต้องและแม่นยำทางที่ดีควรมีการบันทึกข้อมูลของคอมพิวเตอร์เพื่อปกป้องข้อมูลทางการเงินของทางร้านเพื่อป้องกันความเสี่ยง อาจจะให้ลูกหลานเข้ามาดูแลในส่วนนี้ เพราะคนรุ่นใหม่สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยการบริหารจัดการของทางร้านได้อีกทางรวมถึงการขายในช่องทางอื่นๆ การขายออนไลน์ เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์จำเป็นต้องใช้มีการใช้เตาเผาในการเผาดินในความร้อน 800 องศาถึง 1,230 องศาตามลักษณะของเนื้อดิน เพื่อให้ดินแข็งเป็นเซรามิกตามรูปแบบทรงต่างๆ และวัตถุดิบต่างๆ ที่เลือกนำมาเป็นส่วนประกอบ ดินเคลือบผสมสำเร็จรูปของโรงงาน compound clay เป็นดินเคลือบที่ผ่านกระบวนการผสมพร้อมใช้งานสำหรับดินผสมในการปั้นตามรูปแบบต่างๆ หรือนำมาอบเอง การอบในเตาเผานั้นก็ต้องอบที่อุณหภูมิ 800-1,200 องศา หรือใช้เวลาประมาณครึ่งวัน การอบสีหลังจากเขียนลวดลายแล้วจะนำเข้าไปอบที่อุณหภูมิ 800°C ใช้เวลาประมาณ 3 ชม. ซึ่งถ้าอุณหภูมิแรง และใช้เวลาานกว่านั้นจะทำให้สีไม่สดอาจจะละลายได้ จึงมีข้อห้ามว่าก่อนจะนำเข้าเตาอบห้ามนำมือไปแตะต้องสีที่เขียนเคลือบไว้เด็ดขาด สี ใช้หลักๆที่ใช้ในการปั้นเบญจรงค์ของร้านอุไร คือ สี ดำ,แดง,เขียว,เหลือง,ชมพู สีปกติจะเป็นผงหรือบางที่โรงงานจะส่งมาเป็นสีน้ำ แต่โดยส่วนมากจะเป็นสีน้ำ โดยซื้อจากโรงงาน compound clay เช่นเดียวกับดิน และสีบางสีที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเพราะในไทยยังไม่มีขาย เช่น สีทอง นำเข้ามาจากอิตาลี สีเงิน นำเข้าจากจีนหรือญี่ปุ่น เป็นต้น และ น้ำเคลือบ โดยซื้อจากโรงงา compound clay เช่นเดียวกับดินและแม่สีและส่วนกลยุทธ์ทางการตลาด Product (ผลิตภัณฑ์) การพัฒนากลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ของร้านอุไร เครื่องเบญจรงค์นั้นส่งออกนำไปขายที่เป็นทั้งเครื่องประดับตกแต่งและเป็นของใช้ที่สามารถใช้งานได้จริง เครื่องประดับตกแต่งส่วนมากจะเป็น ขามเบญจรงค์ ขามที่เขียนด้วยสีห้าสี แต่ที่ปรากฏใช้มีสีตั้งแต่ 3 สี ขึ้นไปจนถึง 8 สี สีหลักได้แก่ แดง เหลือง ขาว ดำ เขียว หรือน้ำเงิน และสีอื่นๆ ได้แก่ ม่วง แสด น้ำตาล ฯลฯ เครื่องเบญจรงค์มีการพัฒนาด้านลวดลายอย่างเช่น ลายน้ำทอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์การใช้สีก็มี ทั้งที่เป็นสีเอกรงค์ สีกลมกลืน และการใช้สีตรงกันข้าม ผู้ผลิตจึงยังควรรักษาและเน้นกลยุทธ์ดังกล่าวซึ่งเป็นการ สร้างความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์และคงรักษาอนุรักษ์ รูปแบบที่มีความเฉพาะของผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ของหมู่บ้าน ดอนไก่ดี นอกจากนี้ควรเน้นการพัฒนา ดัดแปลง และ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เบญจรงค์ให้พัฒนารูปลักษณะอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องกับความต้องการของคนรุ่นใหม่และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยิ่งขึ้นไปอีก เลือกซื้อตามความเหมาะสมกับการเป็นของฝากของขวัญของที่ระลึก จนไปจนถึงการส่งออกไปขายต่างประเทศ และผลิตให้มีความทันสมัยตามแฟชั่นที่รัฐบาลคอยส่งเสริมจุดขายนี้อยู่ตลอดเวลา

Price (ราคา) การพัฒนากลยุทธ์ด้านราคา กลุ่มเป้าหมายของการซื้อผลิตภัณฑ์ของร้าน มีตั้งแต่วัยรุ่นไปถึงวัยกลางคนเป็นส่วนใหญ่ และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 41 ปี ดังนั้น เพื่อกระตุ้นความ ต้องการของลูกค้าบางกลุ่มให้สูงขึ้น ตามลักษณะกำลังซื้อที่ต่างกันของลูกค้า จึงควรกำหนดกลยุทธ์ราคาแยกตาม กลุ่มลูกค้า (Pricing by Type of Customers) การกำหนดราคาให้ต่างกัน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ยังคงคุณค่าที่มีความเก่า มีลวดลายโบราณ เอกลักษณ์ที่โดดเด่น ยังคงมีราคาสูงทั้งเป็นต้นทุนที่สูง ประกอบกับภาพลักษณ์ที่ดีของผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ และในสินค้าที่ระลึกอาจมีราคาถูกหรือเหมาะสมกับการซื้อ เป็นของที่ระลึกจำนวนมาก ดังนั้นการตั้งราคาก็ขึ้นอยู่กับความยากง่ายและลวดลายของผลิตภัณฑ์

1.1 ขั้นตอนการปั้นดินและลงสีตามลวดลายที่ได้ออกแบบตามคำสั่งซื้อจากลูกค้า

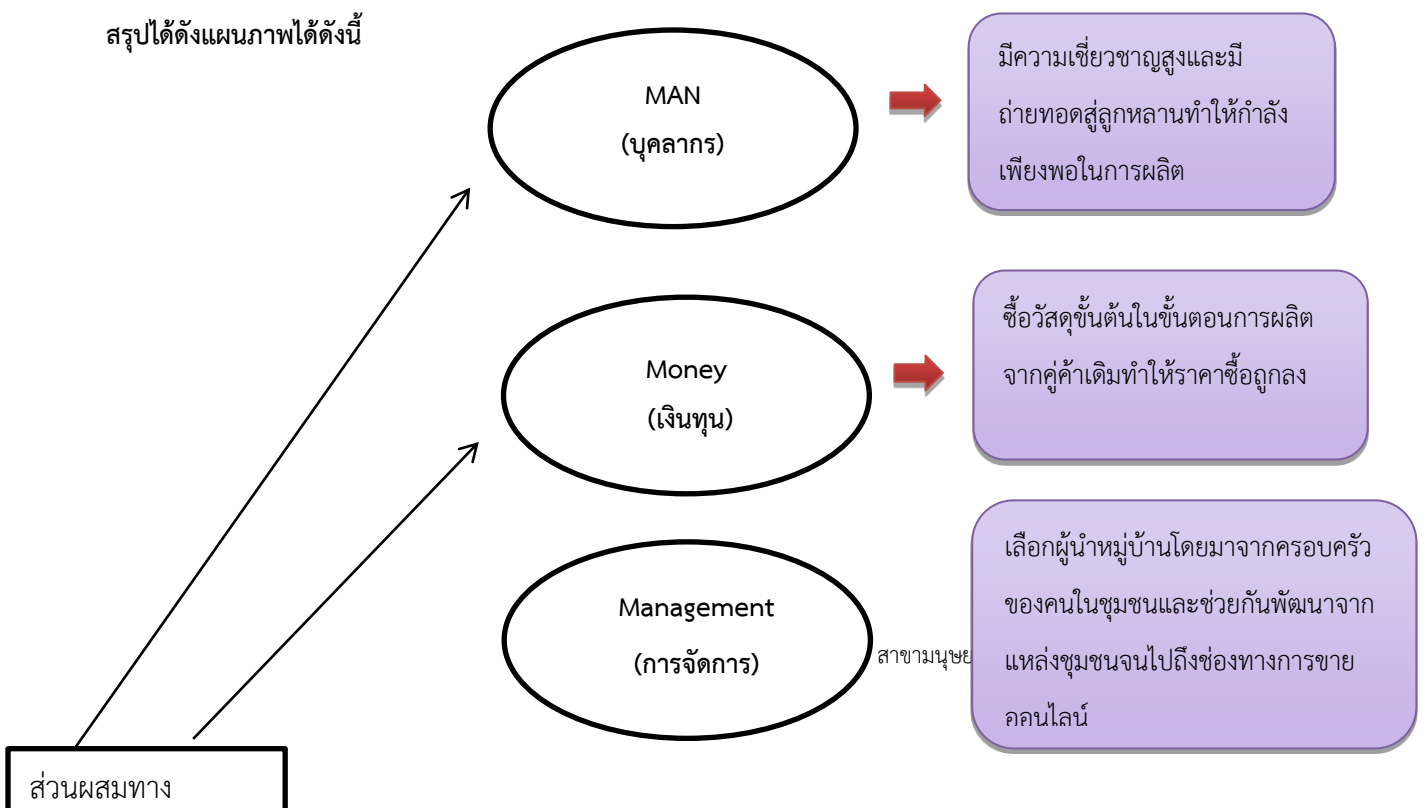

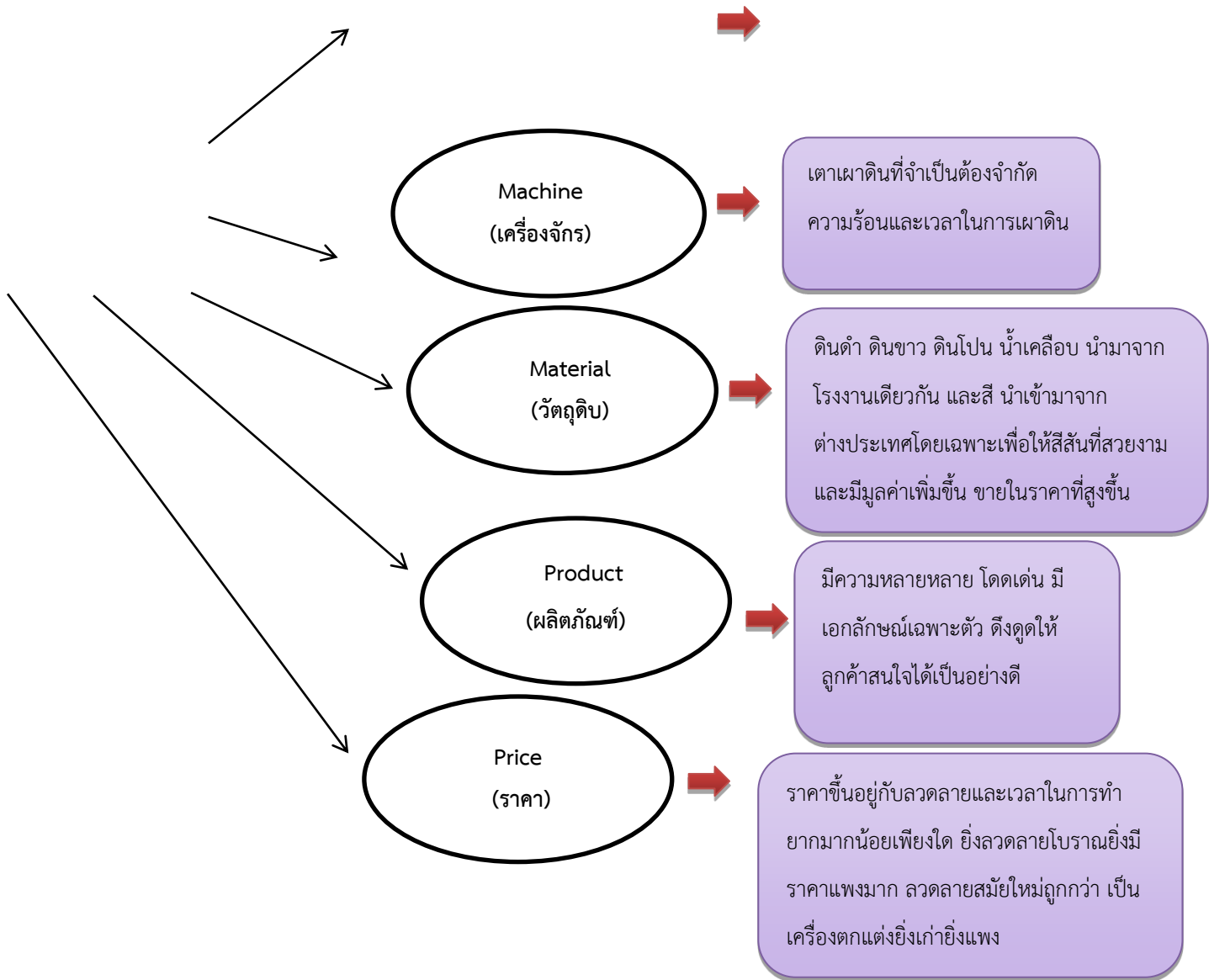
1.2 เครื่องปั้นสำเร็จรูปตามลวดลายต่างๆ ริมซ้ายแรกเป็นโถลายเบญจรงค์ รูปกลางเป็นโถลายครามและ ริมขวาเป็นปั้นโตลายเบญจรงค์

1.3 ร้าน อูไร แดงเอี่ยม มีบริการที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ที่มีสนใจเรียนรู้ สำหรับผู้ที่อยากค้างคืน คิดราคาต่อหัว 400 บาท ต่อ 1 ท่าน

สรุปได้ตั้งแผนภาพได้ดังนี้

ผลอภิปรายจากภาพรวมแผนภาพ

ร้าน อุไร แดงเอี่ยม ใช้ส่วนผสมทางการตลาดเข้ามาช่วยการบริหารที่ร้านเพื่อให้เป็นการพัฒนาทั้งตัวของสินค้าและผลิตภัณฑ์รวมถึงตัวของพนักงานเองด้วย โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเป็นแฟชั่นมากขึ้น เหมาะกับคนรุ่นใหม่ ตรงกับความต้องการของลูกค้าทั้งในปัจจุบันและรับมือให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการในอนาคตไปจนถึงการตั้งราคา สินค้าให้มีราคาตามคุณภาพและความยากของการปั้นดินและการวาดลาย และการที่ชุมชนร่วมกันพัฒนาเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีอาชีพเสริมอย่างมั่นคงและยั่งยืนพร้อมทั้งร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับทั้งชาวต่างชาติและผู้ ที่สนใจเข้ามาศึกษาให้ได้ถ่ายทอดความรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมความเป็นไทยที่มีคุณค่า เพื่อไม่ให้สูญสลายไปตามกาลเวลาเป็น การอนุรักษ์ไว้ซึ่งความเป็นไทย เพื่อนำพาไปสู่อาชีพเสริมในการเพิ่มรายได้ให้กับตัวเองและให้มีอาชีพความรู้ส่งต่อให้ลูกหลาน ได้มีงานทำในอนาคตต่อไป รวมไปถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์เพื่อรองรับต่อคำสั่งของรัฐบาลปัจจุบัน มีหน่วยงาน ภาครัฐและองค์กรมหาชนหลายแห่งที่เริ่มมีบทบาทหน้าที่และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการ ดาเนินงานทั้งในระดับนโยบาย และปฏิบัติ รวมทั้งการให้บริการด้านโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานในการสนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจสร้างสรรค์ หน่วยงานเหล่านี้ต้องมองภาพร่วมกัน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในการพัฒนาในมิติต่างๆ ทั้ง

หน่วยงานด้านการตลาด เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว เพื่อช่วยกระตุ้นการส่งออกสินค้าไปขายในตลาดต่างประเทศ เพื่อช่วยเพิ่มรายได้นำเข้าสู่ประเทศได้อีกด้วย และเป็นการปกป้องให้ชาวโลกได้รู้และอนุรักษ์ผลงานที่งดงามปกป้องถึงความประณีตของความเป็นไทย

ข้อเสนอแนะ

กลุ่มงานพัฒนาอาชีพน่าจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการ ผลักดันและพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชนประเภทนี้ ทั้งในด้านของบุคลากรมีความเชี่ยวชาญสูงและมีถ่ายทอดสู่ลูกหลานทำให้กำลังเพียงพอในการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบทันสมัยต่อแฟชั่นมีความหลากหลาย โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดึงดูดให้ลูกค้าสนใจได้เป็นอย่างดีทำให้การตั้งราคาได้ขึ้นอยู่กับตลาดและเวลาในการทำ ยากมากน้อยเพียงใด ยิ่งตลาดขายโบราณยังมีราคาแพงมาก ตลาดสมัยใหม่ถูกกว่า เป็นเครื่องตกแต่งยิ่งเก๋ยิ่งแพง ส่วนประกอบวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่ซื้อมาจากบริษัทเดียวซึ่งทำให้ต่อราคาได้ยาก ควรจะติดต่อทำการซื้อขายกับผู้ขายรายอื่นอีกด้วยทั้งนี้การตั้งราคาถ้าได้ต้นทุนต่อการผลิตที่ต่ำ และการจัดการการเลือกผู้นำหมู่บ้านโดยมาจากครอบครัวของคนในชุมชนและช่วยกันพัฒนาจากแหล่งชุมชนจนถึงช่องทางการขายออนไลน์ราคาที่ขายก็ต่ำลงไปด้วยส่วนการส่งเสริมทางการขายให้มีหลากหลายช่องทางการติดต่อ ซื้อขายง่ายต่อผู้ที่สนใจในตัวสินค้าให้มีหลายช่องทางในการติดต่อรวมถึงการส่งต่อให้ลูกหลานได้มาถ่ายทอดความรู้พื้นบ้านอันเป็นวัฒนธรรมอันดีงามเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวของชุมชนเองและทางด้านของรัฐบาลควรจะส่งเสริมงานหัตถกรรมเบญจรงค์ออกไปสู่สายตาชาวโลก เพื่อปกป้องถึงความประณีตของไทย อีกทั้งยังส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุอีกด้วย ผู้นำของหมู่บ้าน ควรมีการวางแผนการบริหารจัดการให้ร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมรายได้ของคนในหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาและพัฒนากลยุทธ์ในการส่งเสริมการตลาดทางการขายทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนรวมถึงโอกาสและอุปสรรคในการลดต้นทุนในการผลิตและเพื่อให้สินค้ากระจายออกไปขายและเป็นที่ยอมรับและควรเอากรณีศึกษาของกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในการทำเครื่องเบญจรงค์ อ.กระพุ่มแบน จ.สมุทรสาคร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นำไปพัฒนาเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าการส่งเสริมทางอาชีพของผู้สูงอายุกับหมู่บ้านอื่นๆได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- [1] จรุงญ โภภทรรัตนานนท์.(2559). สารานุกรมเครื่องปั้นดินเผา.กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี.
- [2] เบญจวรรณ บวรกุลภา.(2555). การพัฒนากลยุทธ์ตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์กรณีศึกษา หมู่บ้านเบญจรงค์ ตำบลดอนไถ่ จังหวัดสมุทรสาคร.มหาวิทยาลัยสยาม.
- [3] ประชา สุวารินนท์.(2554). อัตลักษณ์จากไทยสู่ไทยๆ.กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียว.
- [4] ปัจฉิมา ธนสันติ.(2558). ยุทธศาสตร์ของกรมทรัพย์สินทาง ปัญญา.สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560.
จาก: <http://www.bu.ac.th>
- [5] ฤชงค์ จันทวิช.(2542). เครื่องถ้วยเบญจรงค์และลาย น้ำทอง โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทย (ชุมมรดกไทย กรุงเทพฯ.): โครงการสืบสาน มรดกวัฒนธรรมไทย.
- [6] ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม.(2555). หมู่บ้าน เบญจรงค์ ดอนไถ่.กระทรวงวัฒนธรรม (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่

28 เมษายน 2560.จาก: <http://www.m-culture.in.th>

[7] สุทธิชัย ปัญญาโรจน์. (2556). การตลาดเชิงสร้างสรรค์. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560.

จาก: <http://oknation.nationtv.tv>.

[8] สุธาวัลย์ ธรรมสังวาลย์.(2551). การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อ สร้างภาพลักษณ์หมู่บ้านเบญจรงค์. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต ปริญญาโท.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[9] สุภางค์ จันทวานิช. (2553). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

[10] อุไร แดงเอี่ยม.(2554). บ้านดอนไก่อ๊ตี่ สมุทรสาคร แหล่งช้อปปิ้งเบญจรงค์ชั้นเลิศ.สืบค้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560.

จาก: <http://www.manager.co.th>

ภาษาอังกฤษ

[11] Denzin N.K. 1978. The research act.2nd ed. New York. McGraw - hill.

[12] Editorial Team. (2009). Creative Economy. Design. (35),34-41

[13] Jeffery Sng and Pim Praphai Bisalputra.2011. Bencharong & Chinaware in the Court of
Siam.Bangkok : Amarin printing and publishing PLC

[14] Miles M.B., & Humberman A.M. 1994. Quailtative data analysis: A sourcebook of new methods.
Beverly Hills.CA.Sage.

[15] Yin R.K. 2003. Case study research: Design and methods.3rd ed. Thousand Oaks.CA.Sage